

Zonne-energie in Pijnacker-Nootdorp

Duurzame kansen en ruimtelijke kwaliteit

Beleidslijn voor initiatiefnemers

Kenmerk: 17INT09155

Ontwerp in college: 28 februari 2017

Ontwerp in raad: 20 april 2017

Ontwerp ter inzage: van 11 mei 2017 tot en met 21 juni 2017

Vaststelling in college: 12 september 2017

Vaststelling in raad: 26 oktober 2017

Publicatie vaststelling: 15 november 2017

Inhoudsopgave:

Aanleiding

1. Wat willen bereiken?
2. Hoe gaan we dat doen?
3. Inspiratiebeelden
4. Waar moeten we rekening mee houden?
5. Ja, zo past zonne-energie bij Pijnacker-Nootdorp
6. Een innovatief idee, we kijken per geval of het past bij Pijnacker-Nootdorp
7. Nee, zo past zonne-energie niet bij Pijnacker-Nootdorp
8. Een stroomschema voor een snelle check
9. Juridische status van de beleidsnotitie
10. Voorbeelden ter illustratie
 - a. zonnepaneelveld nabij de Laakweg
 - b. zonnepaneelveld op gronddepot De Staal in Pijnacker
 - c. zonnepaneelveld in glastuinbouwgebied Balijade

Bijlage 1: studie Rijkswaterstaat naar tijdelijk bestemmen

Bijlage 2: toelichting begrip coöperatie

Bijlage 3 achtergrondinformatie hoogte en oppervlakte zonnepanelen bij woningen

Aanleiding:

De gemeente Pijnacker-Nootdorp heeft de ambitie om in 2050 energieneutraal te zijn. Dit betekent dat de energie die nodig is voor wonen, werken, produceren en recreëren duurzaam wordt opgewekt. Hierbij wordt, binnen de gemeentegrenzen, zoveel mogelijk energie bespaard en lokaal duurzaam opgewekt. Onder duurzame energie wordt verstaan de energie die afkomstig is van hernieuwbare bronnen, waaronder de zon. Deze ambitie kan alleen worden bereikt door een maximale inzet van alle opties voor besparingen en duurzame energieopwekking. De gemeente wil de zogenoemde energietransitie versnellen door aan te sluiten bij bewegingen in de maatschappij, door knelpunten op te lossen en te faciliteren.

Plaatsing van zonnepanelen op daken is een mogelijkheid die al veel wordt toegepast. Plaatsing van zonnepanelen op de grond - zonnepanelen in veldopstelling - is een mogelijkheid die veel minder wordt toegepast. Inmiddels zijn er steeds meer initiatieven voor deze veldopstellingen, zowel tijdelijk als permanent. Dit sluit aan bij de ambitie om in 2050 energieneutraal te zijn, maar het plaatsen van deze veldopstellingen kent ook een ruimtelijke component. Daarbij horen vragen als: Hoe past een veldopstelling in de omgeving, is sprake van een “goede ruimtelijke ordening” en wat zijn de effecten op de “ruimtelijke kwaliteit”. Op dit moment kan op (aan)vragen geen afdoende antwoord worden gegeven. Aanleiding voor het opstellen van een beleidslijn voor initiatiefnemers.

1. Wat willen bereiken?

Met deze nota wil de gemeente duidelijkheid bieden over de manieren waarop zonne-energie in Pijnacker-Nootdorp toegepast kan worden. Het gaat dan aan de ene kant om ontwikkelingen die altijd kunnen en aan de andere kant om ontwikkelingen waarvan de gemeente op voorhand zegt dat er in Pijnacker-Nootdorp geen mogelijkheden voor zijn. Tussen deze twee uitersten zit een grijs gebied van ontwikkelingen waarvan vooraf niet duidelijk is of ze wel of niet kunnen. Hierover gaan gemeente en initiatiefnemer met elkaar in gesprek. Deze uitnodiging voor gesprek geldt in het bijzonder doordat de ontwikkelingen op het gebied van zonne-energie snel gaan en creatieve ondernemers en inwoners met initiatieven kunnen komen waar we nu geen weet van hebben en niet op kunnen anticiperen. Daar laat deze nota ruimte voor door te zeggen: laten we in gesprek gaan en het initiatief op zijn specifieke kenmerken beoordelen. Dan kunnen we daar op dat moment een goed gemotiveerd besluit over nemen. Daarnaast willen we met de nota initiatiefnemers inspireren. Zonne-energie kan op vele manieren worden toegepast en is een dynamische technologie die zich in een snel tempo ontwikkelt. De nota wil daarom inspireren en mogelijkheden laten zien. Wanneer geen medewerking wordt verleend aan één manier om zonne-energie toe te passen, dan biedt een andere vorm wellicht wel mogelijkheden.

2. Hoe gaan we dat doen?

De eerste stap is het opstellen van deze nota en daarmee duidelijkheid bieden over wat er in ieder geval wel kan en wat er zeker niet kan. Wanneer ontwikkelingen mogelijk zijn, dan zullen de juridische kaders waarbinnen de gemeente werkt (bijvoorbeeld het Ontheffingenbeleid) daar op aangepast moeten worden. Daarnaast bevat deze nota een procesbeschrijving voor de nieuwe innovatieve ontwikkelingen, waar we met elkaar over in gesprek willen gaan. Op die manier weet een initiatiefnemer hoe de gemeente daar mee omgaat en welke informatie nodig is voor het voeren van het gesprek over het initiatief.

De tweede stap betreft de activiteiten die de gemeente (mede) zelf onderneemt om zonne-energie toe te passen. Dat varieert van het realiseren van zonnepanelen op openbare gebouwen zoals het gemeentehuis en Het Bakken tot het overleg met corporaties om huurwoningen te verduurzamen en afspraken met ontwikkelaars van nieuwbouwwoningen (zie bijvoorbeeld Keijzershof). We verkennen nieuwe toepassingen en daarbij behorende organisatievormen. Zo onderzoekt de gemeente samen met sportverenigingen op De Groene Wijdte de mogelijkheid om een coöperatie op te richten die zonne-energie toepast op de sportverenigingen. Daarnaast is de gemeente actief aan de slag om samen met een initiatiefnemer een energy wall te realiseren langs de N470 ter hoogte van Keijzershof.

Zonnepanelen op sporthal Het Bakken in Pijnacker

Zonnepanelen op nieuwe woningen in Keijzershof

3. Inspiratiebeelden

Zonne-energie kan op vele manieren worden toegepast en de ontwikkelingen op dit gebied gaan snel. Ter inspiratie de volgende beelden van toepassingen van zonnepanelen:

Zonnepanelen verwerkt in glazen wand kantoorgebouw

Zonnepanelen verwerkt in ramen van een gebouw

Zonnepanelen op een stal

Zonnepanelen verwerkt in glazen dak

Zonnepanelen op dak grote (sport)hal

Zonnepanelen bij overdekte parkeerplaats

Zonnepanelen vewerkt bij kassen

Zonnepanelen verwerkt bij kassen

Zonnepanelen en een schuilgelegenheid

Zonnepanelen verwerkt in het dakvlak van een woning

4. Waar moeten we rekening mee houden?

Bij het opstellen van een beleidslijn moet de gemeente rekening houden met het beleid dat andere overheden hierover hebben opgesteld. Meer specifiek hebben zowel het Rijk als de provincie Zuid-Holland beleid gemaakt over dit onderwerp. Dit wordt hieronder op hoofdlijnen weergegeven.

rijksbeleid

Het ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft in oktober 2013 de Klimaatagenda: weerbaar, welvarend en groen vastgesteld. Hierin kiest het rijk voor aanpassen aan en voorbereiden op de gevolgen van klimaatverandering (adaptatie) en het leveren van een reële bijdrage aan het voorkomen van te risicovolle klimaatverandering (mitigatie). Binnen de betreffende thema's zijn diverse actielijnen benoemd. Actielijn 5 – als onderdeel van het thema Mitigatie - ziet op het

ruimtelijk faciliteren van hernieuwbare energie en energiebesparing. In deze actielijn staat dat het ministerie provincies en gemeenten stimuleert om hun toetsingskaders voor vergunningverlening aan te passen en om in hun ruimtelijke plannen voldoende ruimte voor hernieuwbare energie op te nemen en daarmee een integrale afweging te maken tussen energie- en andere functies. De voorliggende nota sluit aan bij het rijksbeleid op dit punt.

provinciaal beleid

Het provinciaal beleid over zonne-energie is vastgelegd in het Programma Ruimte (paragraaf 4.4) en Visie Ruimte en Mobiliteit (paragraaf 4.4.3) en de Provinciale Verordening. Dit werkt directer door naar de mogelijkheden voor gemeenten om invulling te geven aan het lokaal beleid dan het rijksbeleid en is dan ook veel gedetailleerder dan het rijksbeleid.

De provincie legt de verantwoordelijkheid voor het realiseren van zonne-energie binnen het bestaand stads- en dorpsgebied bij de gemeente. Het bestaand stads- en dorpsgebied is het bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing, met inbegrip van daartoe bouwrijp gemaakte terreinen, ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid (uitgezonderd glastuinbouw), detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur.

In het buitengebied is de provincie terughoudender en stuurt op meervoudig ruimtegebruik en ruimtelijke kwaliteit. Dat betekent dat eerst moet worden gekeken naar benutting van bebouwing, agrarische bouwblokken, infrastructuur, voormalige stortplaatsen en (nader te bepalen) restruimtes, voordat bijvoorbeeld veldopstellingen worden bekeken. Daarnaast dienen bij plaatsing de richtlijnen vanuit ruimtelijke kwaliteit in acht genomen te worden.

De provincie biedt ruimte om te experimenteren met zonnevelden buiten bestaand stads- en dorpsgebied. omdat deze een relatief nieuw fenomeen zijn. De ervaringen met de experimenten kunnen aanleiding zijn om te overwegen of zonnevelden in het buitengebied in bepaalde gevallen structureel mogelijk gemaakt kunnen worden, indachtig de richtlijnen voor ruimtelijke kwaliteit. Bij deze experimenten gaat de voorkeur uit naar initiatieven:

- waarvan de plek nog niet exact is bepaald,
- ruimte is om te zoeken naar de juiste plek voor het initiatief afhankelijk van de lokale situatie en
- die gelegen zijn op locaties waar op termijn een andere functie is voorzien, maar waar die bestemming om diverse redenen op dit moment nog niet wordt gerealiseerd.

Deze initiatieven moeten dan aan de volgende voorwaarden voldoen:

- Aan het experiment moet een duidelijke onderzoeksvraag te koppelen zijn.
- Vooraf is duidelijk dat er draagvlak is bij gemeenten en belanghebbenden.
- Het ruimtelijk kwaliteitsbeleid is van toepassing en via een beeldkwaliteitsparagraaf is inzicht gegeven in de effecten, invloed en aanvaardbaarheid van het voorgenomen zonneveld op de (wijde) omgeving. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het ruimtelijk kwaliteitsinstrumentarium van de provincie (kwaliteitskaart, gebiedsprofielen, werkboek ruimtelijke kwaliteit).

- De initiatiefnemer legt in overleg met de provincie schriftelijk vast wat de onderzoeksvragen zijn die met het experiment worden beantwoord, bepaalt heldere go-no-go momenten, een evaluatie, monitoring, inzicht in de realiseerbaarheid van het project en hoe om te gaan met maatschappelijk draagvlak.
- Aan het eind van het experiment dient de initiatiefnemer zelf het zonneveld weer weg te halen.

De gemeente geeft met de beleidsnota gehoor aan de oproep van het rijk om hernieuwbare energie een plaats te geven in het ruimtelijk beleid en houdt bij het opstellen van het beleid rekening met het provinciaal beleid voor zonne-energie door zowel een onderscheid te maken naar de mogelijkheden binnen en buiten het bestaand stads- en dorpsgebied als door ruimte te bieden voor experimenten.

5. Ja, zo past zonne-energie bij Pijnacker-Nootdorp!

De gemeente heeft in haar ruimtelijk beleid vastgelegd dat zij streeft naar een optimale ruimtelijke kwaliteit en duurzame initiatieven stimuleert. Aan toepassing van zonne-energie op de volgende manieren wordt dan ook altijd medewerking verleend. De volgorde geeft de voorkeur van de gemeente aan.

1. zonnepanelen op het dak

Het leggen van zonnepanelen op een dak kan, zowel binnen als buiten het bestaand stads- en dorpsgebied, in de meeste gevallen zonder vergunning. Dat geldt zowel voor woningen als voor bedrijfsgebouwen en/of kassen. Het winnen van hernieuwbare energie door meervoudig ruimtegebruik in deze vorm sluit aan bij de doelstellingen en heeft een beperkte invloed op de ruimtelijke kwaliteit. Bij een aanvraag moet altijd eerst, door middel van een toelichting en onderbouwing, worden aangetoond of het mogelijk is om zonnepanelen (vergunningsvrij) op het dak te plaatsen voordat naar andere mogelijkheden, zoals een veldopstelling, wordt gekeken.

2. benutten van een groot dakvlak door een coöperatie¹ ten behoeve van eigen gebruik

Een coöperatie is een rechtspersoon die eigenaar is van de zonnepanelen. De leden (particuliere kleinverbruikers) storten het geld waarmee de aanschaf, onderhoud en administratie wordt betaald. De coöperatie wekt lokaal de energie op en levert deze aan de gebruikers of aan een energieleverancier. Wanneer de coöperatie voorziet in niet meer dan de energiebehoefte van haar leden, dan zien we dat als een opstelling ten behoeve van eigen gebruik. Dit moet worden aangetoond door een businessplan te overleggen waaruit dat blijkt. Een coöperatie is dus anders dan een bedrijf dat als doelstelling heeft om zonne-energie op te wekken en dit als product (met winst) terug te leveren aan het elektriciteitsnet. Grotere dakvlakken, zowel binnen als buiten het bestaand stads- en dorpsgebied, bieden de mogelijkheid om dit middels een coöperatie te exploiteren. De gemeente kiest er door dit onderscheid nadrukkelijk voor om het opwekken van lokale energie in te zetten voor de lokale energiebehoefte.

¹ Zie bijlage 2 voor een toelichting op het begrip coöperatie

3a. zonnepanelen in een veldopstelling bij woningen

Indien uit de door de aanvrager opgestelde toelichting en onderbouwing blijkt dat het niet mogelijk of wenselijk is om zonnepanelen op het dak te plaatsen, bijvoorbeeld omdat de woning een bijzondere kap heeft, een ongunstige oriëntatie op de zon heeft of een monument is, dan is er de mogelijkheid om zonnepanelen op de grond te plaatsen. De gemeente verleent hier, zowel binnen als buiten het bestaand stads- en dorpsgebied, medewerking aan wanneer de zonnepanelen op het achtererf worden geplaatst, de oppervlakte niet meer is dan 50 m² en de hoogte niet meer dan 1 meter². Let op, dit is niet vergunningsvrij.

3b. zonnepanelen in een veldopstelling bij bedrijven

Indien uit de door de aanvrager opgestelde toelichting en onderbouwing blijkt dat het niet mogelijk of wenselijk is om zonnepanelen op het dak te plaatsen, bijvoorbeeld vanwege een ongunstige oriëntatie op de zon dan is ook bij (agrarische en/of glastuinbouw-) bedrijven een veldopstelling mogelijk. Daarbij moet wel aangetoond worden dat de zonnepanelen alleen voorzien in de energiebehoefte van het bedrijf waar ze bij geplaatst worden. Ook moet het grondgebruik ondergeschikt blijven aan de bedrijfsvoering en moeten de zonnepanelen geplaatst worden binnen de bedrijfsbestemming of het agrarisch bouwperceel zoals dat in het bestemmingsplan is opgenomen. De zonnepanelen moeten op het achtererfgebied geplaatst worden en de hoogte mag niet meer bedragen dan 1 meter. Er is geen beperking in de maximale oppervlakte omdat de benodigde oppervlakte afhangt van de energiebehoefte van het bedrijf.

² Zie bijlage voor berekening oppervlakte en hoogte van zonnepanelen voor een gezin

6. Een innovatief idee, we kijken per geval of het past bij Pijnacker-Nootdorp

De ontwikkelingen op het gebied van zonne-energie gaan snel en daarnaast worden de mogelijkheden van zonne-energie vaak op creatieve manieren toegepast. Daar willen we niet op voorhand door middel van allerlei regels beperkingen aan stellen. Aan de andere kant kunnen deze toepassingen een aanzienlijke invloed hebben op de ruimtelijke kwaliteit of de gebruikswaarde van gronden. Reden om initiatieven per geval te bekijken en te beoordelen op welke manier en eventueel onder welke voorwaarden medewerking kan worden verleend.

1. zonnebomen

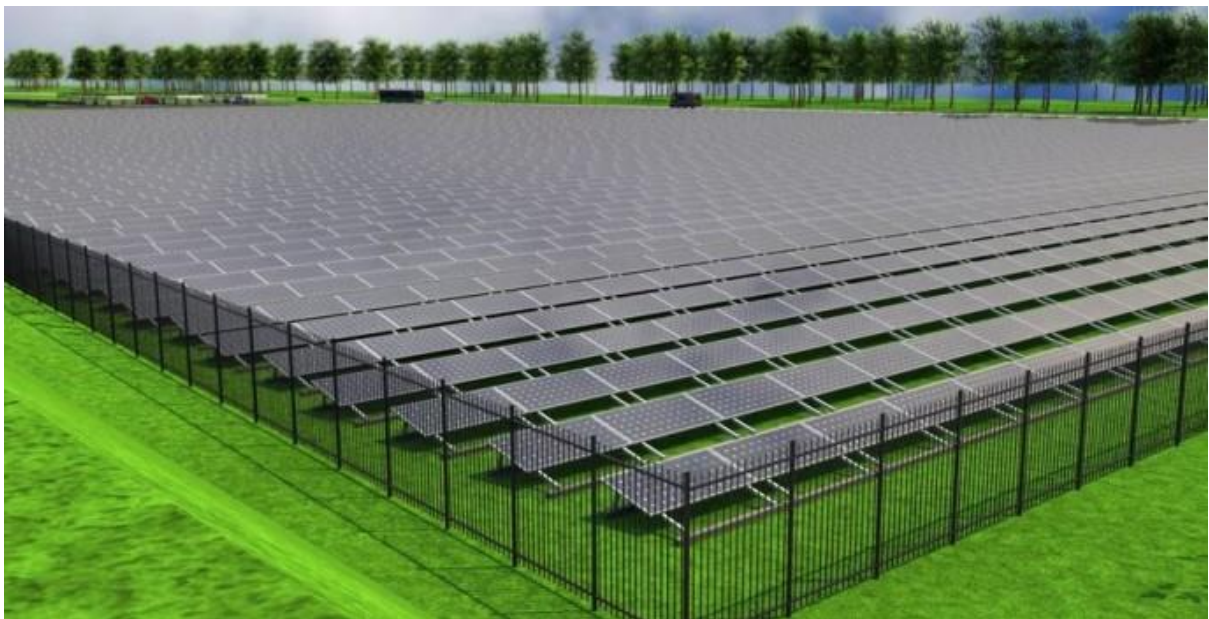
Zonnebomen zijn hogere constructies die zowel solitair als in een groep kunnen worden geplaatst. Door hun omvang en hoogte hebben ze een andere impact op de omgeving (omwonenden) en een andere invloed op de ruimtelijke kwaliteit. Hiervoor kunnen initiatieven worden ontplooid in de openbare ruimte, bij bedrijven of bij woningen. De inpasbaarheid, zowel binnen als buiten het bestaand stads- en dorpsgebied, bekijken we samen met de aanvrager per geval.

2. veldopstelling van een coöperatie ten behoeve van eigen gebruik

Een coöperatie is een rechtspersoon die eigenaar is van de zonnepanelen. De leden (particuliere kleinverbruikers) storten het geld waarmee de aanschaf, onderhoud en administratie worden betaald. De coöperatie wekt lokaal de energie op en levert deze aan de leden of aan een energieleverancier. Wanneer de coöperatie voorziet in niet meer dan de energiebehoefte van haar leden, dan zien we dat als een veldopstelling ten behoeve van eigen gebruik. Dit moet worden aangetoond door een businessplan te overleggen waaruit dat blijkt. Een coöperatie is dus anders dan een bedrijf dat als doelstelling heeft om zonne-energie op te wekken en dit als product (met winst) terug te leveren aan het elektriciteitsnet. Vanwege de omvang van een dergelijke veldopstelling is de invloed op de omgeving (bijvoorbeeld het beschikbaar teeltareaal in de glastuinbouw) en het effect op de beeldkwaliteit anders. Daarom moeten eventuele initiatieven hiervoor op hun specifieke merites worden beoordeeld. Binnen de groene contouren is het realiseren van een veldopstelling uitgesloten (zie hoofdstuk 7).

3. Braakliggende terreinen en de transformatiegebieden gebruiken voor zonne-energie

Uit een studie die in opdracht van Rijkswaterstaat (Tijdelijk Anders Bestemmen – zie bijlage 1) is uitgevoerd, blijkt dat investeringen in zonne-energie na minimaal 10 jaar zijn terugverdiend. Daarbij is gekeken naar de kansen om braakliggende gronden tijdelijk – in afwachting van toekomstig gebruik – te gebruiken voor zonne-energie. De gemeente staat hier in beginsel positief tegenover.

De in 2014 door de gemeenteraad vastgestelde Ruimtelijke Structuurvisie doet alleen uitspraken over zonnepaneelvelden in de zogenaamde transformatiegebieden. De realisatie ervan in deze

(duurzame glastuinbouw)gebieden wordt niet uitgesloten zolang dat niet ten koste gaat van de kwaliteit en bijdraagt aan de doelen van het gebied. Voor zowel de braakliggende terreinen als de transformatiegebieden zal per geval worden bekeken wat de invloed op de omgeving is. Naast de vraag of invulling met zonnepanelen gewenst is zal ook moeten worden bepaald hoelang de gronden beschikbaar zijn voor de tijdelijke invulling.

7. Nee, zo past zonne-energie niet bij Pijnacker-Nootdorp...

Pijnacker-Nootdorp is een gemeente midden in de drukke randstad, waar de vraag naar en de druk op de ruimte hoog zijn. Verschillende functies strijden met elkaar om een plek. Dat geeft kansen, maar schept ook verplichtingen. Die verplichtingen maken dat de gemeente niet alle vormen van en op alle plekken zonne-energie toe wil staan.

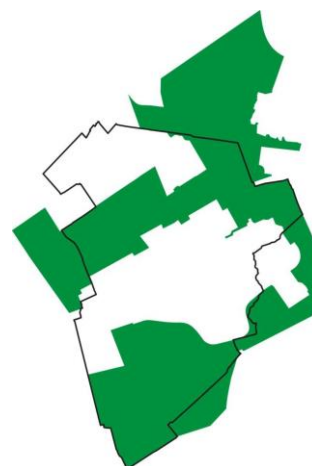
1. niet in een veldopstelling ten behoeve van bedrijfsmatig gebruik

Het plaatsen en exploiteren van zonnevelden kan een bedrijfsmatig karakter hebben. Dat is bijvoorbeeld het geval als een energiebedrijf een zonneveld aanlegt of als een perceel geheel wordt ingericht als zonneveld met als enige doel het opwekken van energie en het terugleveren daarvan aan het net. Hiervoor is in de gemeente geen plek.

2. niet in veldopstelling binnen de groene contouren

In 2014 heeft de gemeenteraad de Ruimtelijke Structuurvisie vastgesteld. Deze visie vormt het vertrekpunt voor de afweging van alle concrete ruimtelijke beslissingen en de inzet van instrumenten die de gemeente daarvoor ter beschikking heeft. Er worden heldere uitspraken gedaan over de kwaliteiten van verschillende gebieden en op basis daarvan worden inwoners, ondernemers en gebruikers uitgenodigd om de contouren van de gemeente verder in te kleuren. De gemeente stuurt daarbij op duurzame doelen en kwaliteiten. De gemeente wil in de regio met het groene buitengebied meerwaarde geven en streeft daarbij naar één groen en recreatief buitengebied als deel van een regionaal geheel. Het groene buitengebied fungeert als buffer tegen de verstedelijking van de metropoolregio Den Haag-Rotterdam. Deze buffer is belangrijk voor het opvangen van de randstedelijke druk (recreatiebehoefte). Het gebied is uniek vanwege de aaneengeslotenheid en de omvang van zo veel natuur- en recreatiegebied, in een dicht verstedelijkt gebied. Het gebied wordt gebruikt door wandelaars, fietsers en andere buitenrecreanten vanuit de regio. Er is in het gebied nog

sprake van authentiek polderlandschap met veenweiden en droogmakerijen. Belangrijk is ook de functie voor ecologie en waterdoelen. Het huidige aantrekkelijke, open weidelandschap is kwetsbaar. Daarom sluiten we zonnepanelen in veldopstellingen uit binnen de groene contouren. Uiteraard zijn er wel mogelijkheden om de daken van agrarische bedrijven en woningen te gebruiken voor zonnepanelen.

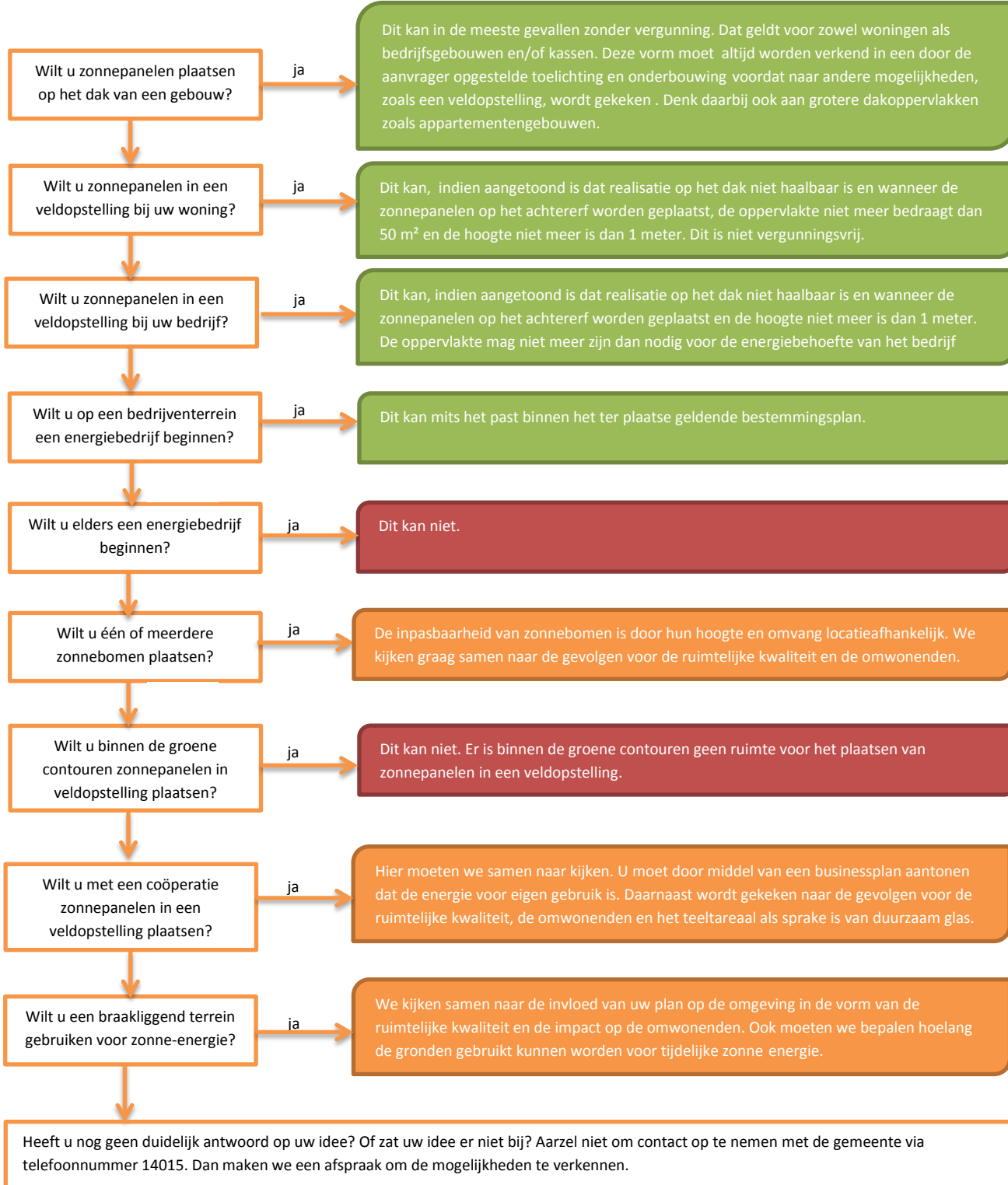

Wel: op het dak

Niet: in veldopstelling binnen de groene contour

8. Een stroomschema voor een snelle check

9. Juridische status van de beleidsnotitie

Op grond van artikel 4:81, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) kan een bestuursorgaan beleidsregels vaststellen met betrekking tot een hem toekomende of onder zijn verantwoordelijkheid uitgeoefende, dan wel door hem gedelegeerde bevoegdheid. Ingevolge artikel 4:84 van de Awb handelt een bestuursorgaan overeenkomstig de beleidsregel, tenzij dat voor een of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen. Een beleidsregel wordt geacht in algemene zin het resultaat te zijn van een belangenafweging, als bedoeld in artikel 3:4, eerste lid, van de Awb. De voorliggende notitie is een beleidsregel zoals bedoeld in de Awb.

Hardheidsclausule

Burgemeester en wethouders kunnen op grond van artikel 4:84 Awb in onvoorziene omstandigheden gemotiveerd afwijken van deze beleidsregels. Dat betekent dat het bestuursorgaan in principe handelt overeenkomstig de beleidsregels, tenzij dat voor één of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot het doel wat met de beleidsregels wordt gediend. Deze mogelijkheid moet bestaan omdat er altijd bijzondere omstandigheden kunnen zijn die bij toepassing van de beleidsregels in een concreet geval tot onevenredige hardheid kunnen leiden. Afwijken kan zowel in positieve zin als in negatieve zin. Afwijken in positieve zin houdt in dat er zich bijzondere omstandigheden voordoen die afwijken van het beleid noodzakelijk maken en er geen redelijke alternatieven bestaan om hierin te voorzien, mits de ruimtelijke consequenties beperkt blijven en geen vrees bestaat voor ongewenste precedentwerking. Afwijken in negatieve zin kan ook. Dat kan gebeuren wanneer een verzoek weliswaar past binnen de beleidsregels maar dat gelet op de bijzondere omstandigheden geen medewerking dient te worden verleend.

Beleidsregels:

Deze nota moet worden aangemerkt als een beleidsregel, omdat geregeld wordt op welke wijze een bevoegdheid moet worden toegepast en deze kan dienen als motivering van een besluit. Op basis van de Algemene wet bestuursrecht moet het mogelijk zijn om over een beleidsregel een zienswijze kenbaar te maken.

5.2 procedure en communicatie

De beleidsnota is op 28 februari 2017 als ontwerp aan het college van burgemeester en wethouders aangeboden. Na besluitvorming van het college is de ontwerpbeleidsnota aangeboden aan de raad. De raad heeft op 20 april 2017 besloten het ontwerp vast te stellen, vrij te geven voor zienswijzen en ter inzage te leggen.

De ontwerpbeleidsnota heeft gedurende een periode van zes weken ter inzage gelegen (van 11 mei 2017 tot en met 21 juni 2017). Dit is door middel van een publicatie in de gemeenteberichten in de Telstar en op de gemeentelijke website bekend gemaakt. De beleidsnota kon digitaal of op het gemeentekantoor worden ingezien. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

5.3 evaluatie

Deze beleidsnotitie sluit aan bij de ambities van de gemeente op het gebied van duurzaamheid en wil inwoners en ondernemers uitnodigen en inspireren om zonne-energie toe te passen. Tegelijkertijd wordt met de notitie duidelijk gemaakt waar wel en niet medewerking aan wordt

verleend en in welke gevallen de initiatiefnemers en de gemeente samen moeten kijken naar de mogelijkheden. De ontwikkelingen op dit gebied gaan snel en middels deze notitie wil de gemeente hierop anticiperen. Om te bezien of de notitie voorziet in een behoefte en robuust genoeg is om de ontwikkelingen te volgen, zal in 2018 een evaluatie plaatsvinden.

Evaluatie:

De voorliggende notitie wordt in 2018 geëvalueerd. Bij de evaluatie wordt bijzondere aandacht besteed aan:

- Het aantal aanvragen dat is ontvangen;
- Het aantal aanvragen waaraan medewerking is verleend/dan wel dat is geweigerd;
- De mate waarin de beleidsnotitie bruikbaar was voor inwoners en ondernemers.

10. Voorbeelden ter illustratie

Om te illustreren hoe de notitie in de praktijk zou gaan werken, wordt een drietal casussen nader uitgewerkt. Niet alle casussen hebben zich in de praktijk ook al voorgedaan. Sommige zijn gebaseerd op (al dan niet concrete) initiatieven en anderen zijn als mogelijkheid bedacht.

10a. *Nee, geen zonnepaneelveld nabij de Laakweg*

Het betreft een initiatief van bewoners van de wijk 's-Gravenhout in Nootdorp. Zij hebben de gemeente gevraagd of medewerking kan worden verleend aan het realiseren van een zonnepaneelveld op een perceel nabij de Laakweg. De daar opgewekte energie willen zij aanwenden om de wijk 's-Gravenhout (deels) te voorzien van energie. De organisatievorm is nog niet uitgewerkt, maar voor de casus in deze beleidsnotitie wordt uitgegaan van een coöperatie.

De locatie is in eigendom van de gemeente en heeft een oppervlakte van ca 31.000 m². Gelegen ten zuiden van de kern Nootdorp maakt het perceel deel uit van de groene contouren van de gemeente. Momenteel wordt hier één van de laatste delen van de Balij aangelegd. Het is een gebied dat druk wordt bezocht door wandelaars en fietsers en in de toekomst steeds verder zal uitgroeien tot een deel van het groene buitengebied. Om deze reden komt de locatie dan ook niet in aanmerking voor het realiseren van zonnepanelen in veldopstellingen.

10b. *Ja, hier kan wellicht zonnepaneelveld in het glastuinbouwgebied*

Aan de Balijade is een kleinschalig glastuinbouwgebied gelegen. De eigenaren hebben bij de visieverkenning voor Katwijk & Nieuwkoop aangegeven toekomst te zien in deze locatie (behoudens een strook direct langs de Katwijkerlaan). De eigenaren verkennen de mogelijkheden om de

glastuinbouwbedrijven te verduurzamen door het niet in gebruik zijnde perceel van ca 25.000 m² (tijdelijk) te benutten voor zonnepanelen ten behoeve van de naastgelegen glastuinbouwbedrijven met een oppervlakte van ca 140.000 m². Hier staat de gemeente in beginsel niet negatief tegenover. De eignaren zullen in een bedrijfsplan moeten aantonen dat de met de zonnepanelen opgewekte energie ten behoeve van de bedrijven is. Daarnaast zullen de eigenaren het effect op het teeltareaal in beeld moeten brengen. De gemeente gaat dan in overleg met de provincie om te kijken of het initiatief mogelijk kan worden gemaakt.

Bijlage 1 : Tekstfragmenten uit Tijdelijk Anders Bestemmen

Studie in opdracht van Rijkswaterstaat.

Inleiding

In het Corporate Innovatieprogramma van Rijkswaterstaat wordt binnen het project Tijdelijk Anders Bestemmen (TAB) gewerkt aan mogelijkheden om invulling te geven aan portefeuillemanagement. Rijkswaterstaat heeft veel areaal in beheer, waarvan een deel wordt aangehouden omdat het strategische gronden betreft, en een deel al overtollig is gesteld maar nog niet daadwerkelijk is verkocht. Deze gronden liggen vaak voor langere tijd braak, maar Rijkswaterstaat heeft er wel beheerkosten aan. Binnen TAB wordt gekeken naar manieren om deze inactieve gronden toch een tijdelijke nuttige bestemming te geven.

Specifiek is binnen het project gekeken naar de kansen voor tijdelijke duurzame energiefuncties om deze gronden te 'activeren'. Daarbij moeten verschillende 'hordes' worden genomen. Zo moet worden gekeken naar de technische en juridische haalbaarheid van deze invulling, naar de bestuurlijke wenselijkheid en ook naar het verdienmodel. In deze notitie gaan we in op de economische potentie van een divers palet aan tijdelijke duurzame energiefuncties. Op basis van beschikbare kengetallen wordt gekeken naar de financiële kosten en opbrengsten voor duurzame energiewinning. Hierbij is gekeken naar de volgende vormen van (duurzame) energievoorziening: windenergie, zonne-energie, koolzaad, industriële hennep en miscanthus. We geven de conclusies ten aanzien van het termijn waarop de gronden beschikbaar moeten zijn. De uitkomsten in deze notitie staan dus los van de juridische, technische en bestuurlijke haalbaarheid van de plannen. Deze randvoorwaarden zijn wel opgenomen voor windenergie, zonne-energie en biomassa in de infographic "tijdelijke duurzame energie". Deze infographic kan ook worden gedownload via: www.tijdelijkandersbestemmen.nl/naslag

2 Samenvatting uitkomsten

- Grond die minder dan 10 jaar beschikbaar is, is meer geschikt voor energiewinning door biomassa (koolzaad, hennep of miscanthus) dan voor windenergie of zonne-energie.
- De investeringen in windenergie zijn na 7 tot 12 jaar terugverdiend¹.
- De investeringen in zonne-energie zijn na minimaal 10 jaar terugverdiend¹.
- Het te behalen rendement per ha is voor windenergie en zonne-energie wel hoger dan voor biomassa.
- Het rendement van wind- en zonne-energie is sterk afhankelijk van de beschikbaarheid van SDE+ subsidie. Het is bij de overweging voor een van deze vormen van duurzame energie dan ook belangrijk goed inzichtelijk te maken welke voorwaarden er precies zijn voor SDE+ subsidie en of de subsidie (nog) beschikbaar is?

Bijlage 2 toelichting begrip en doelstelling coöperatie

Wat is een coöperatie?

Een coöperatie is een rechtspersoon die eigenaar wordt van de zonnepanelen. De leden van de coöperatie storten geld waarmee de coöperatie de zonnepanelen kan aanschaffen en de administratie kan verzorgen. De leden krijgen hiervoor een certificaat en gaan vervolgens door het leven als certificaathouders. Het voordeel is dat de leden niet aansprakelijk zijn en dat hun risico's beperkt zijn tot de inleg van hun geld.

Wat doet de coöperatie?

De coöperatie gaat energie opwekken. Hiermee verdient zij geld. Dat geld wordt verdeeld onder de certificaathouders naar rato van de inleg. Veelal wordt ervoor gekozen om de waarde van de certificaten te koppelen aan de zonnepanelen. Zodoende kan een certificaathouder bijvoorbeeld een certificaat kopen ter waarde van € 500,- dat gelijk staat aan 2 zonnepanelen. Verhoudingsgewijs lijkt dat veel voor een zonnepaneel, maar in de prijs is dan de gehele installatie opgenomen, inclusief de oprichting- en administratiekosten.

Hoe wordt een coöperatie opgericht?

Een coöperatie wordt opgericht bij notariële akte door minimaal één persoon. Daarbij vindt automatisch de inschrijving bij Kamer van Koophandel plaats. De coöperatie gaat vervolgens certificaten uitgeven aan haar leden. Die certificaten kunnen via een notariële akte vastgelegd worden.

Is een coöperatie is een bedrijf?

De coöperatie wordt niet aangemerkt als onderneming en is daarom niet BTW-plichtig en daarom hoeft zij ook geen vennootschapsbelasting te betalen. Dit vanwege het feit dat er slechts één afnemer is. Voor de leden (certificaathouders) valt de investering in box 3. Zij dienen jaarlijks hierover 1,2% belasting te betalen, mits zij zich natuurlijk met hun vermogen boven de vrijstellingsgrens bevinden, anders is geen belasting verschuldigd.

Hoe kan de zonne-energie coöperatie energie leveren?

Een coöperatie kan op twee manieren energie leveren. Enerzijds kan dit aan de gebruiker van het gebouw en anderzijds aan een energieleverancier. Vanaf 1 januari 2014 zal dat laatste vaker gaan voorkomen. Dat heeft te maken met het energieakkoord dat is gesloten en dat vanaf dat moment ingaat. De coöperatie zal in dat geval een eigen energiemeter krijgen. Hiermee gaat zij dan energie terugleveren. Er zal dan vanuit de coöperatie een contract afgesloten moeten worden met een energieleverancier die de energie gaat afnemen.

De coöperatie zal voor elk opgewekte kWh een vergoeding ontvangen van een energieleverancier. Daarbij zal elk lid (certificaathouder) een extra belastingvoordeel krijgen voor mensen die gezamenlijk zonne-energie opwekken. Daarbij vervalt ook nog eens de BTW. Om van deze regeling gebruik te maken zijn er nog 2 belangrijke voorwaarden:

1. De gezamenlijke opwekking moet in de nabijheid van de leden van de coöperatie plaatsvinden. Onder nabijheid wordt verstaan de eigen postcode. De postcode is vastgesteld als het postcodegebied van 4 cijfers en de aansluitende postcodes.
2. De leden van de coöperatie moeten zogenaamde kleinverbruikers zijn. Particulieren zijn tot 10.000 kWh per jaar kleinverbruikers. Aangezien het gemiddelde verbruik op ca. 3.500 kWh ligt zullen de meeste particulieren wel aan deze voorwaarde kunnen voldoen.

Bijlage 3 achtergrondinformatie oppervlakte en hoogte zonnepanelen

Een gemiddeld Nederlands gezin gebruikt (volgens het Nibud) op jaarbasis zo'n 3500 kWh aan energie.

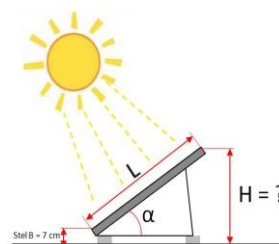
aantal personen in huishouden	gem. gebruik in kWh per jaar
1	2405
2	3533
3	4114
4	4733
5	5337
6	5430
gem. per huishouden	3480

Om te bepalen hoeveel energie (kWh) kan of moet worden opgewekt, moet dit omgerekend worden naar het Wattpiek vermogen van de zonnepanelen.

Aantal kilowattuur dat je wilt opwekken	Benodigd vermogen zonnepanelen in Wp	Aantal zonnepanelen
500	588	2-3
1000	1176	5
3500	4118	17
5000	5882	24-25

Om te bepalen tot welke hoogte de gemeente medewerking verleent aan het plaatsen van zonnepanelen op platte daken of in een veldopstelling is het van belang om te weten welke afmetingen zonnepanelen – in het algemeen – hebben. De hoogte van zonnepanelen wordt bepaald door drie factoren te weten:

- De hellingshoek van de zonnepanelen (ideaal is 35 graden)
- De afmetingen van de zonnepanelen
- De hoogte van het constructiemateriaal dat het paneel iets hoger plaatst

Daarbij maken we onderscheid naar de meest voorkomende zonnepanelen om te bepalen wat de maximale hoogte van de zonnepanelen kan en moet zijn:

1. Standaard zonnepanelen

afmeting 165 x 99 cm. Deze afmeting wordt over het algemeen gehanteerd voor zonnepanelen met een capaciteit tussen 245 en 285 WP

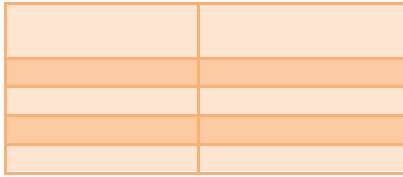
horizontale plaatsing: $L = 99\text{cm}$

verticale plaatsing: $L = 165\text{cm}$

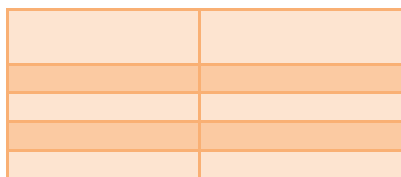
2. Grote zonnepanelen

afmeting 195 x 99 cm. Deze afmeting wordt over het algemeen gehanteerd voor zonnepanelen met een capaciteit groter of gelijk aan circa 300WP.

horizontale plaatsing: L= 99cm

verticale plaatsing: L= 196cm

3. CIS zonnepanelen

meestal met kleinere afmetingen. Het meest verkochte Solar Frontier heeft een afmeting van 126 x 100 cm

4. Kleine zonnepanelen

met afmetingen van 158 x 81 cm zijn eveneens op de markt maar worden nog nauwelijks toegepast. Deze afmeting wordt over het algemeen gehanteerd voor zonnepanelen met een capaciteit tussen 190 en 205 WP.

5. dunne film zonnepanelen

De afmeting van deze panelen zijn enorm verschillend en per fabrikant weer anders. Marktleider Solar Frontier hanteert een afmeting van 126 x 100 cm voor haar 170WP paneel, terwijl Hanergy (bekend van Ikea) een afmeting hanteert van 120 x 80 cm voor haar 120WP paneel.

